

Vergaderjaar 1984–1985

18 967

Overeenkomst met Portugal inzake culturele en wetenschappelijke samenwerking; Lissabon, 28 november 1984

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 3 mei 1985. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 2 juni 1985.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 1 mei 1985

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet¹, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 28 november 1984 te Lissabon tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Portugese Republiek inzake culturele en wetenschappelijke samenwerking (Trb. 1985, 3).²

Een toelichtende nota bij deze Overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91, add. art. XXI, (1) (a) GW. en art., 61, (3), GW. 1972.

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

TOELICHTENDE NOTA

De intensiever wordende politieke samenwerking in West-Europa is voor de Regering een eerste overweging om ook aan de culturele betrekkingen met een bepaalde regio of een bepaald land bijzondere aandacht te besteden.³ Hierbij wordt prioriteit toegekend aan de bevordering van de Europese integratie en de samenwerking met de huidige en toekomstige Lid-Staten van de Europese Gemeenschap, waaronder Portugal. Tevens streeft de Regering naar het ontwikkelen van de culturele betrekkingen met de landen waaruit aanzienlijke in Nederland wonende minderheden afkomstig zijn. Ook dit uitgangspunt is op Portugal van toepassing.

De culturele betrekkingen met Portugal hebben sinds het herstel van de democratie in dit land in 1974 in de laatste jaren duidelijk reliëf gekregen. Hieruit is de wens naar voren gekomen deze betrekkingen een formele basis te geven door wederzijdse afspraken vast te leggen in een culturele Overeenkomst tussen Nederland en Portugal.

De Overeenkomst

Aan de tekst van de Overeenkomst liggen ten grondslag de doeleinden van het beleid op het gebied van de internationale culturele betrekkingen, zoals deze in de eerder genoemde vervolgnota betreffende de Internationale Culturele Betrekkingen zijn omschreven:

1. het ontwikkelen van onderwijs, wetenschap en cultuur in brede zin door middel van internationale contacten en door het scheppen en ontwikkelen van wegen en instrumenten die zulke contacten mogelijk maken;
2. het bekendmaken in het buitenland van de eigen cultuur, en het verlenen van medewerking aan de presentatie van de cultuur van andere landen in het eigen land;
3. het ondersteunen van de algemene positie van Nederland in de wereld door bevordering van Nederlandse wetenschappelijke en culturele activiteiten in de verschillende landen;
4. het bevorderen van beter begrip en goede verstandhouding tussen mensen, groepen en volken.

De Overeenkomst volgt in grote lijnen de culturele overeenkomsten zoals ook met andere, vergelijkbare landen zijn gesloten, zoals Spanje. Artikel 1 spreekt in algemene, inleidende zin over de bevordering en ontwikkeling van de contacten op het gebied van onderwijs, wetenschappen en cultuur in de ruimste zin van het woord.

In artikel 2 ligt besloten de bevordering van de samenwerking tussen instellingen en organisaties op het terrein van onderwijs en wetenschappen in beide landen. Het betreft hier onder andere uitwisselingen van studenten, onderzoekers, wetenschapsbeoefenaren en docenten, speciaal in het kader van gezamenlijke projecten.

In artikel 3 is naast de gebruikelijke beschikbaarstelling van studie- en onderzoekbeurzen de mogelijkheid opgenomen beurzen te verlenen voor het volgen van beroepsstages. Krachtens de artikelen 4 en 5 zullen Partijen zich inzetten het onderwijs in de taal en cultuur van de andere Partij aan hun respectieve onderwijsinstellingen of anderszins te bevorderen en zal worden gezien of de bestaande steun kan worden uitgebreid. Met betrekking tot artikel 5 moet voor Nederland in het bijzonder gedacht worden aan de integratie in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs van het onderwijs in eigen taal en cultuur aan Portugees sprekenden in Nederland.

Voorts wordt in artikel 6 de mogelijkheid geopend voor het eventueel sluiten van een overeenkomst over de 'wederzijdse erkenning van diploma's, universitaire titels en gevolgd studies.

³ Zie ook de vervolgnota betreffende de Internationale Culturele Betrekkingen (Kamerstukken II 1976/77, 14 206, nr. 2).

Daarnaast is in artikel 7 aandacht geschonken aan het vraagstuk van de beeldvorming over het ene land in het andere land in de leerboeken, waarbij onder meer wordt gedacht aan geschiedenisboeken, gezien het belang dat hieraan moet worden gehecht, onder andere vanwege de gemeenschappelijke historie van beide landen, inzonderheid in het tijdperk van de ontdekkingsreizen.

Artikel 8 geeft de mogelijkheid tot uitwisseling op onderwijsgebied op elk niveau, die, gezien de groeiende samenwerking op dit terrein binnen Europa, van belang moet worden geacht.

Op cultureel gebied dienen de artikelen 9, 10, 11 en 12 op verschillende terreinen mogelijkheden voor uitwisselingen en contacten ten einde de kennis van de cultuur van het andere land te vergroten. Hierbij heeft het streven vooropgesteld een praktische gestalte te geven aan de internationaal aanvaarde ruimere interpretatie van het begrip «cultuur». In dit verband zij speciaal verwezen naar de onder letter c van artikel 9 vermelde samenwerking op het gebied van de sociaal-culturele activiteiten, de massa-media, de jeugdactiviteiten, de sport en de recreatie.

Artikel 11 heeft betrekking op de rechtstreekse samenwerking tussen instellingen op het gebied van pers, radio en televisie. In artikel 12 is voorzien in de mogelijkheid over te gaan tot oprichting van instellingen op cultureel en wetenschappelijk gebied.

Vertegenwoordigers van beide Partijen zullen eenmaal per twee jaar bijeenkomen om de uitvoering van de bepalingen van de Overeenkomst te bespreken, alsmede een uitwisselingsprogramma op te stellen (artikel 13).

Aangezien de Regering van de Nederlandse Antillen medegelding van de Overeenkomst voor haar land niet wenselijk acht, zal de Overeenkomst voor wat het Koninkrijk betreft alleen voor Nederland gelden.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
W. F. van Eekelen

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
W. J. Deetman

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
L. C. Brinkman

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.